

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन महानिर्देशनालय

Phone: 4258174

4266034

4255707

A.G. Fax : 977-1-4268309

Fax : 977-1-4262798

Post Box : 13328

बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

Babar Mahal, Kathmandu, Nepal

मिति: २०७५/१२/२९

पत्र संख्या: २०७५/७६

च.नं.

विषय: लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री प्रमुखज्यू/अध्यक्षज्यू,
नगर/गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,

नेपालको संविधानको धारा २४१ बमोजिम त्यस कार्यपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) बमोजिम यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । उक्त प्रतिवेदन लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(३) र दफा २२ बमोजिम कारवाहीको लागि अनुरोध छ ।

(सुवर्णप्रसाद ढकाल)

नायब महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको सन्देश

नेपालको संविधानको धारा २४१ बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालय र लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा १० बमोजिम पूर्णस्वामित्व भएको संगठित संस्थाको नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षणको क्रममा ऐनको दफा ४ बमोजिम महालेखापरीक्षकले ती निकायको एक एक गरी वा बीच बीचमा छड्के वा केही प्रतिशतमात्र परीक्षण गर्ने गरी लेखापरीक्षणको तरिका, क्षेत्र र अवधि तोकी लेखापरीक्षण गर्न, त्यसबाट प्राप्त तथ्य दर्शाउन, आलोचना गर्न र आर्थिक विवरणउपर रायसहितको प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने कानूनी व्यवस्था छ।

टंकमणि शर्मा, दंगाल
महालेखापरीक्षक

यस वर्ष ७५३ वटा स्थानीय तहमध्ये ७४७ स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी देखिएका व्यहोराको सारांश महालेखापरीक्षकको ५६ औं वार्षिक प्रतिवेदनमा समेत समावेश गरिएको छ। ६ वटा स्थानीय तहको लेखा सेस्ता पेश नभएकाले लेखापरीक्षण सम्पन्न हुन सकेन। आर्थिक कारोबार, वित्तीय व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, कानूनको पालना सम्बन्धमा गर्नुपर्ने सुधार र असुल फछ्यौट गर्नुपर्ने विषय समावेश गरी प्रत्येक स्थानीय तहलाई बेग्लाइबेग्लै लेखापरीक्षण प्रतिवेदन दिने व्यवस्था मिलाएको छु। लेखापरीक्षणका क्रममा अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता, लेखापरीक्षण मानदण्ड, निर्देशिकाबमोजिम प्रचलित ऐन, कानून, निर्णय समेतका आधारमा परीक्षण मूल्याङ्कन गरिएको छ। प्रदेश र जिल्ला स्तरीय छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रममा स्थानीय तहका प्रमुख, लेखाउत्तरदायी अधिकृत तथा अन्य पदाधिकारीबाट प्राप्त सूचना र सुझावलाई प्रतिवेदन तयार गर्दा ध्यान दिइएको छ।

आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को स्थानीयतहको लेखापरीक्षणबाट मूलतः पारित भएका कानूनहरू स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित नभएको, दरबन्दी बमोजिम कर्मचारीको पदपूर्ति नभएको, सार्वजनिक खरिद ऐनको पालना नभएको, प्रदेश कानूनले तोकेभन्दा फरक/विपरीत पदाधिकारीलाई सेवा सुविधा भुक्तानी गरेको, योजना छनौट, सञ्चालन र भुक्तानीमा समस्या देखिएको, वितरणमुखी र अनुत्पादक क्षेत्रमा खर्च भएको, आन्तरिक आय तथा राजस्व सङ्कलन व्यवस्थित नदेखिएको, आन्तरिक आयको तुलनामा अत्यधिक प्रशासनिक खर्च भएको, आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रभावकारी नभएको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली व्यवस्थित नभएको, वित्तीय जवाफदेहिताको स्तरमा सुधार गर्नुपर्ने जस्ता व्यहोराहरू रहेका छन्।

लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) अनुसार महालेखापरीक्षकले प्रत्येक गाउँपालिका र नगरपालिकाको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी सकेपछि अलग अलग लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने र ऐनको दफा २०(३) मा स्थानीय तहको प्रचलित कानूनबमोजिम गाउँसभा वा नगरसभामा पेश गरी छलफल गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। स्थानीय तहको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएका व्यहोरा उपर छलफल गरी टुङ्गो लगाउँदा लेखापरीक्षणको मूल्य मान्यता एवं स्वार्थ बाझिने व्यवहार नहुने आस्वस्ततासँगै स्थानीय तहको प्रतिवेदन कार्यान्वयनको सुनिश्चितताको अपेक्षा गर्दछु। यो स्थानीय तहको सम्बन्धमा दोस्रो प्रतिवेदन हो। संघीय प्रणाली अन्तर्गत स्थानीय तहमा सार्वजनिक स्रोतको समुचित उपयोग गर्दै विकास निर्माण र सेवा प्रवाहका कार्यलाई उत्कृष्ट नमूनाको रूपमा सञ्चालन गर्न अवसर प्राप्त भएको छ। यद्यपी नयाँ संरचनामा भौतिक, वित्तीय तथा जनशक्ति अभाव जस्ता चुनौति र समस्याका कारण अपेक्षाकृत प्रगति हुन सकेको देखिँदैन। त्यसैले प्रतिवेदनमा समावेश भएका व्यहोरा र सुझावहरूको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको शासकीय व्यवस्था सञ्चालनमा सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरेको छु।

अन्त्यमा, संवैधानिक जिम्मेवारीअनुसार लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने क्रममा सुझाव दिई सहयोग गर्ने स्थानीय तहका प्रमुख, उप-प्रमुख, लेखाउत्तरदायी अधिकृतहरू लगायत नागरिक समाज र सञ्चारकर्मीहरूप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु। साथै, अहोरात्र खटिई समयमै लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन तयार गर्न योगदान गर्ने कार्यालयका सम्पूर्ण कर्मचारीलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु।

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन महा-निर्देशनालय

पत्र संख्या:

मिति: २०७५।१२।

श्री प्रमुखज्यू,
म्याग्दे गाँउपालिका
तनहुँ ।

विषय: लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

यस म्याग्दे गाँउपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७४।७५ को पेश भएका वित्तीय विवरण र सोसँग सम्बन्धित कागजातको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन पक्षको जिम्मेवारी - आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ तथा प्रचलित कानून तथा अभ्यास अनुरूप लेखा राख्ने र राख्न लगाउने, लेखा विवरण तयार गर्ने गराउने कार्यका साथै आर्थिक प्रशासन सञ्चालन गर्ने तथा प्रस्तुतीकरण गर्ने जिम्मेवारी व्यवस्थापन पक्षको रहेको छ ।

लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी - प्रस्तुत वित्तीय विवरणहरु उपर लेखापरीक्षणको आधारमा राय व्यक्त गर्नु लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी हो । लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ तथा महालेखा परीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेको सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड र अन्य मार्गदर्शन तथा अन्य प्रचलित कानूनको आधारमा गरिएको छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका प्रमाणहरु लेखापरीक्षण राय व्यक्त गर्ने आधार उपलब्ध गराउन पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ ।

कैफियत सहितको लेखापरीक्षण राय व्यक्त गर्ने आधार - कैफियत सहितको लेखापरीक्षण राय व्यक्त गर्ने आधारका रूपमा सञ्चित कोष विवरणमा सारभूत असर पार्ने व्यहोराहरु निम्नानुसार छन् :

१. लेखापरीक्षणबाट रु.३१ लाख ६ हजार बेरुजू देखिएको छ । सोमध्ये असुल गर्नुपर्ने रु.९६ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु.४ लाख ९४ हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु.२२लाख ७६ हजार र पेशकी रु.२ लाख ४० हजार रहेको छ ।
२. आमदानी तथा खर्चको सेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुन सकेन ।
३. **घटी जिम्मेवारी**- आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ४५ वमोजिम आय व्यय ठिक सँग भएको र लेखाकन गरेको कुरामा विश्वस्त हुनुपर्ने र घटी जिम्मेवारी सार्न नहुने व्यवस्था छ । गत आ.व.को लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा अन्तिम मौज्जात देखाइएको रु.१३१९९ हजार यस वर्षको शुरू मौज्जात देखाउनु पर्नेमा रु.१०९१५ हजार मात्र जिम्मेवारी सारेको देखिएकोले रु.२२७६ हजार घटी जिम्मेवारी सारेको देखिन आएको छ ।
४. लेखापरीक्षणमा देखिएका व्यहोराहरुका सम्बन्धमा मिति २०७५।१।१० मा जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाबाट बेरुजू फछ्यौट नभई कायम व्यहोराको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पाना ९यसै साथ संलग्न छ ।

कैफियत सहितको लेखापरीक्षण राय - कैफियत सहितको लेखापरीक्षण रायले त्यहाँको सञ्चित कोष विवरणमा पर्ने असर र लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराहरु बाहेक आर्थिक वर्ष २०७४।७५ को आर्थिक कारोबार, लेखा तथा प्रतिवेदन आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ र नियमावली, २०६४ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा प्रचलित कानूनवमोजिम रहेको छ ।

(सुवर्ण प्रसाद ढकाल)
नायव महालेखापरीक्षक

म्याग्दे गाँउपालिका
लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
२०७४।७५

परिचय: स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायीक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न र स्थानीय सरकारको संचालन गर्नेम्याग्दे गाउँपालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने हरेक कार्यमा सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका हरेक काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई लाभको वितरणमा सुलभ र गुणस्तरिय सेवा प्रदान गर्नु गाउँपालिकाको उद्देश्य रहेकोछ । १४ नं. प्रदेशमा अवस्थित यस पालिका अर्न्तगत६वडारहेको छ ।

स्थानीय संचितकोष: आर्थिक वर्ष २०७४।७५ स्थानीय संचित कोष आय-व्यय हिसाबको संक्षिप्त अवस्था निम्न वमोजिम रहेको छ :

सि. नं.	आयतर्फ			सि. नं.	व्ययतर्फ		
	विवरण		रकम		विवरण		रकम
१	गत वर्षको जिम्मेवारी		१०९१४६०१	१	चालु खर्च		१६४६८२३७३.०६
	क) नगद			२	पूँजीगत खर्च		८२९५२५५६.००
	ख) बैंक	१०९१४६०१		३	वित्तीय व्यवस्था भुक्तानी		
२	राजस्व (आन्तरिक आय)		४३७९२५२		क) ऋण भुक्तानी		
	क) आन्तरिक राजस्व	४१५१२५२			ख) व्याज भुक्तानी		
	ख) राजस्व बाँडफाँड				ग) अन्य भुक्तानी		
	ग) अन्य आय	२२८०००		४	लगानी		
३	वित्तीय हस्तान्तरण		२४३४९५०००		ऋण लगानी		
	क) वित्तीय समानीकरण अनुदान	१४६३६४०००			शेयर लगानी		
	ख) सशर्त अनुदान	९७१३१०००			अन्य लगानी		
	ग) समपूरक अनुदान			५	धरौटी फिर्ता		३४१३३४७.७४
	घ) विशेष अनुदान			६	कोष खर्च (निकास फिर्ता)		
	ङ) अर्थ वजेट			७	ओ.डि.एफ. खर्च		
४	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान			८	अर्थ वजेट		
	क) वित्तीय समानीकरण अनुदान			९	मौज्दात		५७६४७२८१.६२
	ख) सशर्त अनुदान				क) नगद मौज्दात	३२७७७९.०४	
	ग) समपूरक अनुदान				ख) बैंक मौज्दात :	५७३१९५०२.५८	
	घ) विशेष अनुदान				ग) धरौटी मौज्दात		
५	अन्तर स्थानीय तहबाट प्राप्त						
६	वित्तीय व्यवस्था प्राप्ति						
	क) ऋण प्राप्ति						
	ख) साँवा प्राप्ति						
	ग) व्याज प्राप्ति						
	घ) अन्य प्राप्ति						
७	विभिन्न कोषतर्फको आय						
८	जनसहभागिता (नगद)						
९	विषयगत निकायबाट प्राप्त रकम		४९८०८०००				
१०	धरौटी आय		९८७०५				
११	लगानीको साँवा फिर्ता						
१२	अन्य विविध आय						
	क) बडा बाट फिर्ता						
	जम्मा		३०८६९५५५८.४२		जम्मा		३०८६९५५५८.४२

दफा नं.	भौ.नं., मिति र व्यहोरा	बेरुजू रकम
	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु:	
१.	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा : स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६७ मा ४ सदस्यिय बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गरी आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम र कार्यक्रममा दोहोरोपन हुन नदिने कार्यक्रमको तादात्म्यता तथा परिपूरकता मिलाउने व्यवस्था छ । यस गाँउपालिका भित्र भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धी केन्द्रीय निकायहरुबाट समेत कार्यक्रम संचालन हुने हुँदा त्यस्ता निकायसंग समन्वय गरी कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिने गरी बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु पर्दछ ।	
२.	लक्ष्य प्रगती : आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम २५ मा बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने प्रत्येक कार्यालयले अनुसूची २ बमोजिमको ढाँचामा चौमासिक प्रगति विवरण तयार गरी तालुक कार्यालयमा पठाउनु पर्ने उल्लेख छ । त्यस्तै नियम २६ मा बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रगति समिक्षा गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयबाट प्राप्त प्रगति विवरण अनुसार आर्थिक बर्ष २०७४।७५ मा सञ्चालित कार्यक्रमका विभिन्न ६०४ क्रियाकलापका लागि रु.१२ करोड ४२ लाख ७८ हजार विनियोजन भएकोमा कुल रु.८ करोड २९ लाख ५२ हजार खर्च भई समग्रमा ६६.७४ प्रतिशत मात्र वित्तिय प्रगति भएको छ । कार्यालयले क्रियाकलापगत रकम र परिमाण खुल्ने गरी एकिकृत रुपमा भौतिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गरेको पाइएन । जसले गर्दा क्रियाकलापगत भौतिक प्रगति सम्बन्धमा विश्लेष गर्न सकिएन । पेश भएको विवरण बमोजिम सञ्चालित कार्यक्रम मध्ये ५१ कार्यक्रमका शून्य प्रगति भएको देखिन्छ ।	
३.	बैंक हिसाव : कार्यालयको खाता हिसाव र बैंक हिसाव एक आपसमा भिडान गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयबाट प्रेषित विवरण अनुसार यस वर्षको खातामा आम्दानी रु.३०८६९५५५८। (गत वर्षको मौज्जात सहित) र खर्च रु.२५११७७२५०। (कोष फिर्ता रु.३४१३३४७ समेत) कटाई बाँकी रु.५७३९९५०२।५८ (गत मौज्जात रु.३२७७७९।०४ वाहेक) बैंक मौज्जात रहेको देखिन्छ । कार्यालय बैंक हिसाव मिलान तयार नगरेकोले वास्तविक बैंक मौज्जात यकिन गर्न सक्ने अवस्था भएन ।	
४.	चौमासिक खर्च : आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २३ बमोजि स्विकृत भएको कार्यक्रममा नियम २५ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण बनाई पेश गर्नुपर्ने र चौमासिक कार्यलक्ष्य तथा कार्यक्रम बमोजिम कार्य सम्पादन सम्पन्न गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार कूल पूँजगत खर्च रु.२४७४३३ हजार भएकोमा प्रथम चौमासिकमा २२.२५ प्रतिशत, दास्रो चौमासिकमा ८.९५ प्रतिशत र तेस्रो चौमासिकमा ६८.५ प्रतिशत खर्च गरेको देखिएको छ । यसरी नै आषाढ मसान्तमा कूल खर्चको २७.४४ प्रतिशत खर्च देखिनुले तेस्रो चौमासिकमा आएर खर्चको चाप बढेको देखिएकोले सन्तुलित खर्च व्यवस्थापन भएको देखिएन । वार्षिक कार्यक्रम अनुसार चौमासिकरुपमा बजेट खर्च गर्नु पर्दछ ।	
५.	कर्मचारी व्यवस्था : कार्यालयबाट प्रवाह हुने सेवाहरु प्रभावकारी एवं नतिजामुखी हुनको लागि संगठनात्मक ढाँचा तयार गरी निजामती सेवा ऐन, २०४९ बमोजिम कर्मचारी पदपूर्ति र व्यवस्थापन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाँउपालिकामा रहने कर्मचारीको दरवन्दी ३१ स्वीकृत भएकोमा २२ मात्र पदपूर्ति भएको देखियो । दरवन्दी मध्ये ९ पद रिक्त रहेका छन । अनावश्यक पद भए खारेज गर्नु पर्ने तथा आवश्यक पद हो भने पूर्ति गर्ने तर्फ आवश्यक कारवाहि गर्नु पर्दछ ।	
६.	श्रोत अनुमान तथा बजेट सिमा : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम नगरपालीकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय, राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण तथा सो को सन्तुलित वितरणको खाका र बजेट सिमा निर्धारण गर्न ४ सदस्यीयसमिति गठनको व्यवस्था छ । उक्त समितिले आयको प्रक्षेपण, सन्तुलीत वितरण, बजेट सिमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन गर्नुपर्ने र कार्यपालीकामा पेश गर्ने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा समिति गठन गरेको भए पनि आन्तरिक आय, राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण तथा सो को सन्तुलित वितरणको खाका र बजेट सिमा निर्धारण गरेको पाईएन । जसबाट आम्दानी र खर्च सम्बन्धमा सन्तुलन हुन नसकि रु.३०८६९५५५८। अर्थात कूल आम्दानी (गत वर्षको मौज्जात समेत) रकमको १९.७८ प्रतिशत	

दफा नं.	भौ.नं., मिति र व्यहोरा	बेरुजू रकम
	रकम खर्च नभई मौज्दात रहेको तथा आन्तरीक आयका क्षेत्रहरुको पहिचान र आय वृद्धि हुन नसकेको अवस्था पाईयो । यसबाट भौतिक पुर्वाधार तथा सेवा प्रवाहमा प्रभाव पर्ने हुन्छ । ऐन तथा कार्यविधि वमोजिम राजश्व अनुमान बाँडफाँड र सन्तुलित वितरण गरी वजेटको अधिकतम उपयोग हुने अवस्था सृजना गर्नु पर्दछ ।	
७.	वित्तीय जवाफदेहिता पालना: आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ४५ मा अधिकार प्राप्त अधिकारीले सरकारी रकम निकास दिँदा वा खर्च गर्दा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारीता र औचित्यको दृष्टिकोणले आम्दानी, खर्च, लेखा र त्यसको जिन्सी, नगद मौज्दात तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी व्यवस्था र नियम पर्याप्त छन् र तिनीहरुको पालना गरिएको छ भन्ने कुरामा विश्वस्त हुनुपर्ने उल्लेख छ । गाँउपालिको आर्थिक कारोबार सञ्चालन सम्बन्धमा विभिन्न प्रकृया नपुगेका तथा असुल गर्नु पर्ने रु.३९०६५४०.०० देखिएकोले नियमावली वमोजिमको वित्तिय जवाफदेहिता पुर्ण पालना भएको पाईएन । नियमावलीको व्यवस्था पुर्ण पालना गर्ने तर्फ आवश्यक कारवाहि हुनु पर्दछ ।	
८.	राजश्व अभिलेख : आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ को परिच्छेद ४ दफा १२ र १३ ले राजस्वको अभिलेख अध्यावधिक गरी सो को लेखापरीक्षण गराउने जिम्मेवारी कार्यालय प्रमुखको हुने व्यवस्था रहेको छ । स्थानीय तहहरुबाट लेखापरीक्षणको क्रममा राजस्व आम्दानीको निर्णय देखि असुली तथा दाखिला सम्मका अभिलेख व्यवस्थित गरी श्रेस्ता राखेको छैन । यसबाट स्थानीय तहको बास्तबिक राजस्व असुली र दाखिला एकिन हुन सकेन । वर्तमान स्थानीय तहबाट समेत यसमा बिशेष ध्यान दिई आन्तरिक आयको उचित अभिलेखाङ्कन तथा परिचालन गर्नुपर्दछ ।	
९.	सम्पत्ति हस्तान्तरण : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९७, ९८ र १०४ अनुसार विषयगत कार्यालयको चल अचल सम्पत्ति, दायित्व तथा अभिलेख भएका गाउँपालिका वा गाउँपालिकामा स्वतः हस्तान्तरण हुने व्यवस्था छ । यस गाउँपालिका अन्तर्गत गाभिएका विषयगत कार्यालयका ईकाइहरु तथा साविकका छाड, मनपाड, जामुने गाँउ विकास समितिको हस्तान्तरण हुने सम्पूर्ण सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी लगत खाता २०७५ असार मसान्त भित्र स्थानीय तहले तयार गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा गाउँपालिकाले सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी लगत तयार नगरेको, कम्प्युटर, ल्यापटप, प्रिन्टर, मोबाईल फोन सेट र अन्य फर्निचर जस्ता मूल्यवान सामानहरु जिम्मेवारी सार्ने गरेको पाईएन । यसरी जिन्सी मालसामानको आम्दानी नजनाउँदा जिन्सी मालसामानहरु हराउन, हिनामिना हुन सक्ने हुँदा खरिद गरिएका मालसामानहरुको प्रकृति अनुसार सम्बन्धित जिन्सी खातामा आम्दानी जनाई जिन्सी खाता अद्यावधिक गर्नुपर्दछ ।	
१०.	बरबुभारथ : मन्त्रालयको मिति २०७३।१२।२५ को आर्थिक कारोबार तथा खाता सञ्चालन सम्बन्धमा थप स्पष्ट पारिएको परिपत्रको दफा १७ वमोजिम गाउँपालिका तथा गाउँपालिकामा समाहित भएका साविकका गाउँ विकास समितिहरु छाड, मनपाड, जामुनेको नाममा रहेको पेशकी तथा बेरुजू अभिलेख समायोजन भएको गाउँपालिकामा कायम गरी नियमानुसार पेशकी फछ्यौट तथा बेरुजू सम्परीक्षण कार्य गर्नुपर्नेमा बेरुजू लगत तथा सम्परीक्षणको अभिलेख गाउँपालिकाले एकिन गरी अध्यावधिक गरेको छैन । गाउँपालिकाले उक्त व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ ।	
११.	स्रोत नक्सांकन : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४को दफा ११ वमोजिम प्रत्येक गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अवस्था प्राकृतिक श्रोत अन्तर्गत खानी, जंगल तथा अन्य श्रोत, पूर्वाधार अन्तर्गत सडक, पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा श्रोत नक्सांकन गाउँपालिकाको प्रोफाईल तयार गर्नुपर्नेमा सो तयार गरेको पाईएन । यसबाट गाउँपालिकाका योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन कार्य प्रभावित भएको छ । गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक श्रोत अन्तर्गत खानी, जंगल तथा अन्य श्रोत, पूर्वाधार अन्तर्गत सडक पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा श्रोत नक्सांकन र प्रोफाईल तयार गर्नु पर्दछ ।	
१२.	पेशकी : आर्थिक वर्षको अन्तसम्ममा रु.३६३४७५। पेशकी बाँकी देखिएकोमा रु.१४२४७५। लेखापरीक्षणको समयमा फछ्यौट भएको र चिन्ने खानेपानी उपभोक्ता समितितलाई गएको पेशकी आर्थिक वर्षको अन्तसम्म पनि फछ्यौट भएको नदेखिएकोले नियमानुसार असुल फछ्यौट हुनु पर्ने रु.	२४००००.००

दफा नं.	भौ.नं., मिति र व्यहोरा	बेरुजू रकम
१३.	उपभोक्ता समिति : सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ अनुसार उपभोक्ता समितिबाट काम गराउदा सम्पन्न निर्माण कार्यको सञ्चालन उपभोक्ता समितिले गर्नु पर्ने, खर्चको सूचना सार्वजनिक गर्नु पर्ने, निर्माण कार्यमा लोडर, एक्साभेटर, मेशीनहरू प्रयोग गर्न नहुने व्यवस्था छ । नियमावलीमा भएको व्यवस्था अनुसार हुनु पर्दछ ।	
१३.१.	उपभोक्ता समितिको दर्ता : संस्था दर्ता ऐन, २०३४ को दफा ३ अनुसार कुनै पनि संस्था विधान सहित दर्ता नभएमा संस्थालाई कानूनी मान्यता दिन मिल्ने देखिँदैन । कार्यालयले यस वर्ष सम्झौता गरेका कुनै पनि उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुने गरी दर्ता नभई स्थानीय रुपमा आयोजनालाई बजेट छुट्टयाएको आधारमा अस्थाई समिति गठन हुने र काम सम्पन्न पश्चात समिति विघटन हुने हुँदा निर्माण सम्पन्न योजनाहरू अलपत्र भएमा जिम्मेवार बनाउन कठिनाई हुने भएकोले स्थायी संयन्त्र मार्फत काम गर्ने गरी उपभोक्ता समितिको कार्यमा सुधार हुनुपर्दछ ।	
१४.	कल्याण कोष : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका कर्मचारीले निजको सेवाशर्त तथा कानून बमोजिम अवकास हुँदा प्राप्त गर्ने योगदानमा आधारित उपदान, औषधी उपचार लगायतका सुविधा उपलब्ध गराउन अवकास कोषको स्थापना गर्ने र स्थानीय तहले समेत कार्यालयलाई कर्मचारी कल्याण कोषको लागि आवश्यक पर्ने रकम जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर यस गाँउपालिकामा यस किसिमको कोष स्थापना भएको देखिएन । ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर्मचारीहरूको समेत योगदान रहने गरी योगदानमा आधारित कल्याण कोष स्थापना गरी कार्यविधि बनाई व्यवस्थापन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।	
१५.	लक्षित समूह खर्च : स्थानीय निकाय श्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०६९ को दफा नं १२ (७) अनुसार लक्षित समूहको मागको आधारमा लक्षित समूहको पूँजी निर्माण, सेवा प्रवाहमा गुणस्तरिय सुधार, क्षमता विकासको मापन गर्न सकिने ठोस कार्यक्रम र आयोजनामा मात्र रकम विनियोजन खर्च गर्न सकिने व्यवस्था छ । कुनैपनि प्रकारका वितरणमूखि कार्यक्रम, सभा सम्मेलन वा गोष्ठीमा खर्च गर्न नपाइने व्यवस्था भएकोमा नगरपालीकाले यस्ता कार्यक्रममा समेत खर्च गरेको देखिएकोले कार्यविधिको परिपालना भएको देखिएन । यस्ता कार्यमा सुधार हुनु पर्दछ ।	
१६.	व्यवसाय कर : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५८ मा गाँउपालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न व्यवसाय गर्ने व्यक्तिबाट व्यवसाय कर उठाउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । यस वर्ष गाँउपालिकाले रु.२ लाख आम्दानी गर्ने लक्ष्य राखेकोमा व्यवसायीहरूको लगत राखी राजस्व असुल गर्नुपर्नेमा व्यवसायीहरूको लगत राखेको छैन । गाँउपालिकाले व्यक्तिगत स्वघोषणाका आधारमा मात्र व्यवसाय दर्ता र नविकरण गर्ने गरेको तथा व्यवसाय दर्ता नभएका व्यवसायहरूको अनुगमन गरेको पाइएन । लेखापरीक्षणका क्रममा गाँउपालिकामा अवस्थित व्यवसायी संस्थाहरूको व्यवसाय दर्ता भएको प्रमाण लेखापरीक्षणार्थ पेश नभएकोले व्यवसाय कर एकिकन गर्न सकिएन । गाँउपालिका क्षेत्र भित्रका व्यावसायलाई व्यवसायीको अभिलेख राखी करको दायराभित्र ल्याउनु पर्दछ ।	
१७.	सवारी कर : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६४ मा गाँउपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका सवारीमा तोकिए बमोजिम सवारी दर्ता तथा वार्षिक सवारी कर र आफ्नो क्षेत्रमा आउने सबै प्रकारको सवारीमा तोकिए बमोजिम सवारी कर उठाउने उल्लेख छ । गाँउपालिकाले सवारी साधनहरूको दर्ता एवं नविकरणको अभिलेख राखेको देखिएन । यातायात व्यवस्था कार्यालय संग अविलम्ब समन्वय गरी हरेक वर्ष दर्ता हुने सवारीको अभिलेख राखी कर असूलिलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्ने देखिन्छ ।	
१८.	विभिन्न करहरू : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद क मा उल्लेख भएको वित्तीय अधिकार क्षेत्र अन्तरगत एकिकृत सम्पत्ति कर, घर वहाल कर, सवारी साधन कर, विज्ञापन कर, व्यवसाय कर, मनोरन्जन कर लगायतका करहरू उठाउन पाउने व्यवस्था अनुरूप रु.२० लाख आम्दानी गर्ने लक्ष्य राखेकोमा सबै प्रकारका करदाताहरूको लगत राखी राजस्व असुल गर्नु पर्नेमा लगत राखेको छैन । गाँउपालिकाले व्यक्तिगत स्वघोषणाका आधारमा मात्र व्यक्ति, फर्म, व्यवसाय दर्ता र नविकरण गर्ने गरेको तथा दर्ता नभएका व्यक्ति, फर्म, व्यवसायहरूको अनुगमन गरेको पाइएन । लेखापरीक्षणका क्रममा गाँउपालिकामा अवस्थित व्यक्ति, फर्म, व्यवसायको दर्ता भएको प्रमाण पेश नभएकोले सोबाट	

दफा नं.	भौ.नं., मिति र व्यहोरा	बेरुजू रकम
	प्राप्त हुनु पर्ने कर वापतको रकम एकिकन गर्न सकिएन । गाँउपालिका क्षेत्र भित्रका व्यक्ति, फर्म, व्यवसायीको अभिलेख राखी गरेको दायरामा ल्याउनु पर्दछ ।	
१९.	आर्थिक साहायता: कार्यालयले आन्तरिक पूँजीगत खर्च शीर्षक तथा अन्य शीर्षकबाट रु.११५ हजार आर्थिक सहायता स्वरुप भुक्तानी गरेको छ । यस्तो खर्चमा नियन्त्रण गर्नु पर्दछ ।	
२०.	तलवी प्रतिवेदन : स्थानीय तह अन्तर्गतका कर्मचारीहरुको वार्षिक तलवी प्रतिवेदन आन्तरिक लेखापरीक्षकबाट पारीत गराई तलब खर्च लेख्नुपर्नेमा कार्यालयले तलवी प्रतिवेदन पारित गरेको छैन । तलवि प्रतिवेदन पारित गरेर मात्र तलब खर्च लेख्नुपर्दछ ।	
२१.	विद्युतिय लेखा : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ मा कारोवारको लेखा राख्नु पर्ने व्यवस्था छ । यस वर्ष कार्यालयले आंशिक रुपमा नगदी रसिद तथा सफ्टवेयर प्रयोग गरी रु.४१५९ हजार कर आम्दानी देखाएको छ । खरिद गरिएको सफ्टवेयरमा नगदी रसिदहरु परिमार्जन गर्न मिल्ने प्रावधान रहेको र उक्त सफ्टवेयरले जारी गरेका प्रतिवेदनहरु पटकै पिछे फरक फरक भएको पाइएकोले विद्युतिय प्रणालीमा राखिएको लेखा भरपर्दो देखिएन । सफ्टवेयरको विस्वासनियता परिक्षण गरी सम्बन्धित निकायबाट स्विकृति समेत लिएको नदेखिएकोले कार्यालयले देखाएको आम्दानी यथार्थपरक छ भनि विश्वस्त हुन सकिएन ।	
२२.	रकमान्तर : स्थानीय तहको विनियोजन ऐन, २०७४ को दफा ३ को उपदफा (२) मा भएको व्यवस्था अनुसार एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा स्वीकृत रकमको १० प्रतिशत भन्दा नबढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरुमा रकम सार्न सकिने र उपदफा (३) मा भएको व्यवस्था अनुसार सो भन्दा बढी सार्न परेमा नगर सभाको स्वीकृती लिनु पर्ने उल्लेख छ । तर सो विपरित रकमान्तर बेगर पटक पटकको गाँउपालिका बैठकबाट निर्णय गरी अन्य कार्यक्रमहरुमा खर्च गर्ने गरेको पाइयो । यस्तो रकम यकिन गरी नियमित गर्नु पर्दछ ।	
२३.	योजना र कार्यान्वयन: स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ वमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरि प्राथमिकिकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।साथै योजना बनाउँदा मध्यम तथा दिर्घकालीन प्रकृतिका आयोजनाहरुको सूची समेत तयारगरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था छ । यस गाँउपालिकाले त्यस्ता आयोजनाहरुको सूची तयार गरेको देखिन आएन ।	
२४.	गुणस्तर परिक्षण: सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११५(१) अनुसार सार्वजनिक निकायले आपूर्ति गरेका मालसामान सम्भौतामा उल्लेखित प्राविधिक स्पेशिफिकेसन र गुणस्तर वमोजिम भए नभएको निरीक्षण वा परीक्षण गर्नु गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । यस कार्यालयबाट निर्माण सम्बन्धी काम गराउँदा निर्माण कार्यमा प्रयोग भएका कुनैपनि सामाग्रीको गुणस्तर परीक्षण गरिएको नदेखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुसार निरीक्षण वा परीक्षण गराउनु पर्दछ ।	
२५.	सवारी साधन खरिद : कुनै पनि कार्यालयले सवारी साधन खरिद गर्दा अर्थ मन्त्रालयको पूर्व स्वीकृती लिएर मात्र खरिद गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेकोमा सो बेगर कार्यालयले २ थान चारपांग्रे सवारी साधन र ९ थान मोटर साइकल रु.९८८१ हजारमा खरिद गरेको पाइयो । साथै, उक्त सवारी साधनको भुक्तानी गर्दा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२३(४) मा भएको व्यवस्था अनुसार भुक्तानी गर्दा विल विजकमा उल्लेखित रकमको ५ प्रतिशत रकम कट्टा गरी भुक्तानी गर्नु पर्नेमा कट्टा नगरी भुक्तानी भएकोले नियमसंगत देखिन आएन रु.	४९४०५०.००
२६.	ऐन नियम परिपालना तथा आन्तरिक नियन्त्रण पद्धति :- संचित कोष वा सरकारी कोषको संचालन, बजेट तर्जुमा निकास तथा खर्च गर्ने लेखा राख्ने, आन्तरिक नियन्त्रणको व्यवस्था मिलाउने, लेखापरीक्षण बेरुजू फछ्यौट तथा असुल तहसिल गर्ने गराउने आदि आर्थिक कार्यविधि नियमित तथा व्यवस्थित रुपमा संचालन गर्न गराउन आर्थिक कार्यविधि ऐन, नियमको पूर्ण रुपमा परिपालना हुनु पर्दछ । कार्यालयले सोको पूर्ण रुपमा परिपालना गरेको देखिन आएन । जस्का केही उदाहरणहरु यस प्रकार छन् :- ➤ जोखिम पहिचान : कार्यालयले आफ्नो उद्देश्य प्राप्तीमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरी	

दफा नं.	भौ.नं., मिति र व्यहोरा	बेरुजू रकम
	<p>जोखिम न्यूनीकरणका योजना तयार गर्नु पर्दछ । कार्यालयले सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरी जोखिम निराकरणका लागि प्रयत्न गरेका अभिलेखबाट देखिएन । जोखिम पहिचान गरी निराकरणका उपायहरु अवलम्बन गर्नु पर्दछ ।</p> <p>➤ नागरिक वडापत्र : सुशासन (व्यवस्थापन तथा संचालन) नियमावली, २०६५ को नियम १४ अनुसार प्रत्येक सार्वजनिक निकायले आफूले प्रदान गर्ने सेवाको सम्बन्धमा सेवाको प्रकार, लागत, अवधि समेत उल्लेख गरी नागरिक वडापत्र कार्यालय परिसर भित्र सबैले देख्ने ठाँउमा राख्नु पर्नेमा सो अनुसार राखेको देखिएन । साथै कार्यालयले सूचना अधिकारी तोक्नु पर्ने, कार्यालय गतिविधि वेभसाइटमा अद्यावधिक गरी राख्नु पर्ने, ग्राहक सन्तुष्टी सर्वेक्षण फाराम भर्नु पर्ने, टोकन प्रणाली लागु गर्नु पर्ने जस्ता व्यवस्थाहरु पूर्ण रुपमा पालना हुनु पर्दछ ।</p> <p>➤ कार्य विवरण : कार्य विवरण तयार गरी कर्मचारीहरुलाई अधिकार र जिम्मेवारी दिनुपर्नेमा नदिएकोले कार्य विवरण समेत तयार गरी अधिकार र जिम्मेवारी दिनुपर्ने देखिन्छ ।</p>	
२७.	<p>जिन्सी : आर्थिक कार्याविधि नियमावली, २०६४ को नियम ५०(३) बमोजिम जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि कार्यालय प्रमुखले त्यस्तो प्रतिवेदनको एक प्रति तालुक कार्यालयमा पठाउनु पर्दछ । तालुक कार्यालयले त्यस्तो प्रतिवेदनको विषयमा एक महिना भित्र कुनै निर्देशन पठाएमा कार्यालय प्रमुखले सो समेतलाई विचार गरी र सो अवधिभित्र कुनै निर्देशन प्राप्त नभएमा लिलाम विक्रि गर्नुपर्ने मालसामान ६ महिना भित्र र मर्मत गर्नुपर्ने भए ३ महिना भित्र गरी सक्नु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था छ । कार्यालयको प्राप्त जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन अनुसार चालु हालतमा नरहेको भनी उल्लेख गरिएका ल्यापटप, दराज, कुर्सी, टेबुल जस्ता कतिपय सामानहरु लिलाम गर्नुपर्ने व्यहोरा उल्लेख गरेतापनि नियमको व्यवस्था बमोजिम लिलाम मर्मत हुन सकेको छैन । कार्यालयले तयार गरेको जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन बमोजिम चुस्त दुरुस्त पार्न सकेको पनि छैन । वडा वडाबाट जिन्सीको लगत लिई एकिकृत जिन्सी रजिष्टर तयार गरेको समेत छैन । तसर्थ एकिकृत जिन्सी रजिष्टर तयार गरी सोही बमोजिम जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन तयार गर्ने र नियमावली बमोजिम लिलाम मर्मत गरी जिन्सी अद्यावधिक गर्न ध्यान दिनुपर्दछ ।</p>	
२८.	<p>कन्टिन्जेन्सी खर्च :—सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १० (७) मा निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्ने ढाँचा अनुसूची – १ को व्यवस्था रहेको छ । उक्त अनुसूचीमा निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा वर्क चार्ट स्टाफ खर्च २.५ प्रतिशत र सानातिना अन्य खर्च २.५ प्रतिशत गरी ५ प्रतिशत कन्टिन्जेन्सी वापत थप गर्ने व्यवस्था रहेको छ । यस गाँउपालिकाको पहिलो गाँउसभाबाट पारित गरी रु.२४२७ हजार बजेट विनियोजन गरी रु.१०३३ हजार खर्च भएको पाइयो । कन्टिन्जेन्सी रकम योजनाको कूल लागतमै समावेश गरी माथि उल्लेख भएको आधारमा योजनाको सन्दर्भमा खर्च गर्नु पर्नेमा सोभै बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नु नियम संगत देखिदैन ।</p>	
२९.	<p>सेवा प्रवाहको स्थिति : गाँउपालिका कार्यालयबाट सेवा प्रवाह हुने नागरिकता सिफारिस, घरबाटो सिफारिस, नाता प्रमाणित, जन्म मृत्यु दर्ता तथा अन्य गरी सेवा प्राप्तीको लागि १५२९२ वटा निवेदन पर्न आएकोमा सबै निवेदन फछ्यौट भई सकेको विवरण प्राप्त भएको आधारमा सेवा प्रवाहको स्थिति सन्तोषजनक देखिन्छ ।</p>	
३०.	<p>रत्न माध्यमिक विद्यालय राहत तर्फका शिक्षकलाई प्रथम चौमासिक निकासा रु.३१३०००।, दोश्रो चौमासिक निकासा रु.१२६०००। र तेस्रो चौमासिक निकासा रु.३१६०५०। गरी जम्मा रु.७५५०५०। निकासा भएकोमा विद्यालयबाट प्राप्त तलबी भरपाई अनुसार प्रथम चौमासिक अवधिको रु.२१९५००। (२ जना मध्ये १ शिक्षक श्रावण र भाद्रको तलब बुझि सरुवा भएको) मात्र खर्च लेखिएको, दोश्रो चौमासिक निकासा मध्ये रु.१८९०००। (२ जना मध्ये १ जनाको २ महिनाको मात्र), तेस्रो चौमासिक निकासा मध्ये रु.२५२०००। खर्च गरी जम्मा रु.६६०५००। मात्र भरपाई पेश हुन आएकोले भरपाई बेगर बढी निकासा भएको रु.९४५५०। असुल हुनु पर्ने रु.</p>	९४५५०.००
३१.	<p>आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन कार्यान्वयन स्थिति : आन्तरीक लेखापरीक्षणबाट औल्याँइएका निम्नानुसार बेरुजूहरु अन्तिम लेखापरीक्षणको समयसम्म पनि असुल फछ्यौट भएको देखिन</p>	

दफा नं.	भौ.नं., मिति र व्यहोरा	बेरुजू रकम								
	नआएकोले नियमानुसार असुल फछ्यौट हनुपर्दछ ।									
३१.१.	सा.प. अनिता बागलेले कृषक अनुशिक्षण कार्यक्रम संचालन गरी पेशकी फछ्यौट गरेकोमा अग्रिम कर वापत कट्टा भएको रु.७४५। दाखिला भएको नदेखिएको रु.	७४५.००								
३१.२.	कृषि प्राविधिक सुरज पौडेलको तरकारी विउ विजनको रु.७५००। पेशकी फछ्यौट भएकोमा अग्रिम आयकर वापतको कट्टा भएको रकम दाखिला नभएको रु.	११९५.००								
३२.	बेरुजू : गाँउपालिकाको प्रारम्भिक प्रतिवेदन अनुसार यो वर्ष असुल गर्नु पर्ने बेरुजू रु.९६ हजार अनियमित बेरुजू रु.२७ लाख ७० हजार र पेशकी बाँकी देखिएको रु.२ लाख ४० हजार समेत रु.३१ लाख ६ हजार बेरुजू कायम भएकोमा सोही बेरुजू कायम भएको छ ।									
३३.	वित्तीय जवाफदेहिता मूल्यांकन : कार्यालयले विभिन्न ऐन, कानून एवं कार्यविधिमा भएको व्यवस्थाको पालना गरी वित्तीय जवाफदेहिताको स्तर उच्च राख्नु पर्दछ । व्यवस्थापकीय, वित्तीय व्यवस्थापन, सेवा प्रवाह र खरिद व्यवस्थापन पक्षसंग सम्बन्धित विभिन्न २० सूचकको आधारमा वित्तीय जवाफदेहिताको स्तर B ग्रेडिङ प्राप्त गरेको छ । वित्तीय जवाफदेहिताको स्तरमा सुधार ल्याउनु पर्दछ ।									
३४.	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८४ ले बेरुजू फछ्यौट गर्ने व्यवस्था गरेको छ । सोही ऐनको दफा ८४(२)(घ) बमोजिम बेरुजू फछ्यौट गर्ने गराउने काम, कर्तव्य प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हुने व्यवस्था छ । कार्यालयले गत वर्षको बेरुजू फछ्यौट गरेको देखिएन । गत वर्षको बेरुजू स्थिति निम्नानुसार देखिएको छ : (रु.हजारमा)									
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>गत वर्षको बेरुजू रकम (रु) (A)</th> <th>यो वर्ष फछ्यौट (B)</th> <th>बाँकी (C=A-B)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>९१०</td> <td>-</td> <td>९१०</td> </tr> </tbody> </table>	गत वर्षको बेरुजू रकम (रु) (A)	यो वर्ष फछ्यौट (B)	बाँकी (C=A-B)	९१०	-	९१०			
गत वर्षको बेरुजू रकम (रु) (A)	यो वर्ष फछ्यौट (B)	बाँकी (C=A-B)								
९१०	-	९१०								
३५.	अद्यावधिक बेरुजू स्थिति : गाँउपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७४।७५ सम्मको फछ्यौट गर्न बाँकी बेरुजू स्थिति देहाय अनुसार रहेको छ : (रु.हजारमा)									
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>गत वर्षसम्मको फछ्यौट गर्न बाँकी (रु)(C)</th> <th>यो वर्षको सं.पं बाट कायम बेरुजू रु.(D)</th> <th>यो वर्षको कायम बेरुजू (रु)(E)</th> <th>बाँकी (F=C+D+E)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>९१०</td> <td>-</td> <td>३१०७</td> <td>४०१७</td> </tr> </tbody> </table>	गत वर्षसम्मको फछ्यौट गर्न बाँकी (रु)(C)	यो वर्षको सं.पं बाट कायम बेरुजू रु.(D)	यो वर्षको कायम बेरुजू (रु)(E)	बाँकी (F=C+D+E)	९१०	-	३१०७	४०१७	
गत वर्षसम्मको फछ्यौट गर्न बाँकी (रु)(C)	यो वर्षको सं.पं बाट कायम बेरुजू रु.(D)	यो वर्षको कायम बेरुजू (रु)(E)	बाँकी (F=C+D+E)							
९१०	-	३१०७	४०१७							

अनुसूची: १

म्याग्दे गाँउपालिका बेरुजू बर्गीकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)
२०७४।७५

(रु.हजारमा)

सि.नं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	प्रारम्भिक बेरुजू			प्रतिक्रियाबाट फछ्यौट			बाँकी बेरुजू			अशुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेशकी		
			दफा/उपदफा संख्या		रकम	दफा/उपदफा संख्या		रकम	दफा/उपदफा संख्या		रकम		अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजश्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	कर्मचारी	अन्य	जम्मा
			सैदान्तिक	लगती		सैदान्तिक	लगती		सैदान्तिक	लगती										
१.	तनहुँ	म्याग्दे गाँउपालिका	३१	६	३१०६	-	-	-	३१	६	३१०६	९६	४९४	२२७६	-	-	२७७०	-	२४०	२४०

अनुसूची- २

स्थानीय तह सञ्चित कोष विवरण
२०७४।७५

(रु.हजारमा)

क्र.सं.	स्थानीय तह	जिल्ला	आय				जम्मा आय	व्यय				मौज्दात
			गत वर्षको जिम्मेवारी	समानिकरण अनुदान	सशर्त तथा अन्य बजेट अनुदान	अन्य आय		चालु खर्च	पूँजीगत खर्च	अन्य खर्च	जम्मा खर्च	
१.	म्याग्दे गाँउपालिका	तनहुँ	१०९१५	१४६३६४	९७१३१	५४२८६	३०८६९६	१६४६८२	८२९५३	३४१४	२५१०४९	५७६४७
							(२+३+४)				(६+७+८)	(१+५+९)